

Kovo 10 d. 16 val. Panevėžio apskrities G. Petkevičaitės-Bitės viešosios bibliotekos konferencijų salėje vyks Juozo Brazausko knygos „1972-ieji. Metai, pažadinę tautą“ sutiktuovės. Yra įvykių, kuriuos iki šiol dengia paslapties šydas. Pasak istoriko J. Brazausko, parašyti šią knygą jam pačiam buvo drąsus žingsnis, gyvenimo iššūkis.

Knygos autorius Juozas Brazauskas teigia, kad 1972-ieji metai buvo lūžio metai Lietuvos kultūroje. R. Kalantos auka parodė, kad tauta nepavergta, kad nepasidavė. Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikos pasirodymas 1972 m. pratęsė lietuvių rezistencijos pastangas kovoje dėl minties ir sąžinės laisvės. Režisierius Jonas Jurašas Kauno dramos teatre pastatė spektaklį – J. Grušo „Barborą Radvilaite“, kuriame metaforų kalba kalbėjo apie meilę Lietuvai. Šis spektaklis nulėmė režisieriaus lemtį – jis buvo išmestas iš teatro, o pats spektaklis sovietinės cenzūros buvo labai smarkiai „patvarkytas“. Disidentas Juozas Keliuotis šiuos metus irgi pažymėjo savo veikla. Tas disidentinis laikas subrandino Sąjūdį.

1972 m., kai protestuodamas prieš sovietinį režimą susidegino Romas Kalanta, knygos autorius buvo studentas. Jis mena, kaip jis ir jo bendramoksliai bandė nuvykti į Kauną, bet net traukinių eismas vienu momentu buvo sustabdytas.

Pasak J. Brazausko, 2022 m. sukako 50 metų nuo to laiko, kai Lietuvoje dėjos svarbūs įvykiai, pavadinti Kauno pavasariu. Knygoje apmąstomas tas metas ir jo įtaka tolesnei šalies raidai.

„Lietuvių dvasia bandė pabusti, prisikelti iš savo kūrybingumo po ideologinių represijų, 1972 metų įvykių. Vėl aktualinama lietuvių pasaulėvoka: iš dvasios ir žemės sąlyčio. Uždrausti dvasios prisikėlimo jau buvo neįmanoma: iš jos kilo maginiai, fantastiniai senosios Lietuvos paveikslai“, – rašoma knygoje.

Prie knygos išleidimo prisidėjo individualūs rėmėjai iš Lietuvos, Jungtinės Karalystės, Vokietijos.

Knygos sutiktuovėse dalyvaus istorinės apybraižos autorius istorikas, publicistas Juozas Brazauskas, kaunietis pedagogas, visuomenininkas Paulius Martinaitis, Vilniaus teatro, muzikos ir kino muziejaus

